

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 17. maj 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1251
Dok.: RAJ41376

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 785 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. marts 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfoed (EL).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 785 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere artiklen i MetroXpress den 12. marts 2010 side 13 "Flere klager over en tur i spjældet" og redegøre for om ministeren vil undersøge årsagen til den store stigning i klagesagerne, som bl.a. dommerforeningens formand ønsker?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

”1. Det fremgår af artiklen i MetroXpress, at antallet af nyoprettede erstatningssager vedrørende uberettiget fængsling er steget med 43 % fra 915 sager i de første syv måneder af 2005 til 1.313 sager i samme periode i 2009.

Ifølge artiklen i MetroXpress anbefaler både formanden for Dommerforeningen og formanden for Landsforeningen af Beskikkede Advokater af hensyn til borgernes retssikkerhed en undersøgelse af stigningen i antallet af nyoprettede erstatningssager.

Efter retsplejelovens § 1018 a har personer, der har været anholdt eller varetægtsfængslet i anledning af strafferetlig forfølgning, krav på erstatning for den derved tilføjede skade, såfremt påtale opgives eller tiltalte frifindes, uden at dette er begrundet i, at tiltalte findes utilregnelig. Bestemmelsen giver herudover mulighed for at yde erstatning, selvom de nævnte betingelser ikke er opfyldt, hvis den under sagen anvendte frihedsberøvelse ikke står i rimeligt forhold til strafforfølgningens udfald, eller det af andre grunde findes rimeligt.

2. Artiklen i MetroXpress må forstås således, at de ”erstatningssager vedrørende uberettiget fængsling”, som omtales, er sager om erstatning for anholdelse og varetægtsfængsling (frihedsberøvelser) omfattet af retsplejelovens § 1018 a.

Artiklen i MetroXpress er imidlertid baseret på oplysninger fra Rigsadvokaten om det samlede antal nyoprettede sager efter retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning for perioden 1. januar – 31. juli for årene 2004-2009.

Retsplejelovens kapitel 93 a omfatter udover erstatning for frihedsberøvelse (§ 1018 a) blandt andet også erstatning til sigtede for andre straffeprocessuelle indgreb (§ 1018 b) og erstatning til personer, der ikke har været sigtede, men som har været udsat for indgreb som led i en strafferetlig forfølgning (§ 1018 c). Herudover omfatter kapitlet erstatningskrav fra personer, som har afsonet

fængselsstraffe, der senere – f.eks. som følge af en genoptagelse af straffesagen – er bortfaldet (§ 1018 d), samt erstatningskrav, der rejses efter dansk rets almindelige erstatningsregler i tilknytning til en straffesag (§ 1018 h).

Tallene i artiklen i MetroXpress omfatter således ud over sager vedrørende erstatning for frihedsberøvelse (§ 1018 a) tillige en række andre erstatningskrav med tilknytning til strafferetlig forfølgning.

Hertil kommer som nævnt, at tallene i artiklen ikke omfatter månederne august – december i de pågældende år og derfor ikke giver et udtømmende billede af udviklingen i antallet af nyoprettede sager i perioden 2004-2009.

3. Rigsadvokaten kan oplyse følgende om antallet af erstatningssager, som er afgjort af statsadvokaterne efter retsplejelovens § 1018 a i perioden 2003-2009:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Statsadvokaten for København og Bornholm	362 (35 %)	290 (30 %)	322 (32 %)	338 (31 %)	568 (48 %)	619 (51 %)	545 (41 %)
De øvrige regionale statsadvokater	673 (65 %)	666 (70 %)	699 (68 %)	741 (69 %)	606 (52 %)	596 (49 %)	785 (59 %)
Statsadvokaterne I alt	1035 (100 %)	956 (100 %)	1021 (100 %)	1079 (100 %)	1174 (100 %)	1215 (100 %)	1330 (100 %)

Datagrundlaget giver ikke mulighed for at sondre mellem erstatning for anholdelse og varetægtsfængsling. Tabellen angiver derfor et samlet tal for frihedsberøvelser omfattet af retsplejelovens § 1018 a.

Det bemærkes, at statsadvokaternes afgørelser efter retsplejelovens § 1018 a kan påklages til Rigsadvokaten, og at Rigsadvokatens afgørelser som rekursmyndighed kan indbringes for retten.

Det har ikke været teknisk muligt at fremskaffe oplysninger om det samlede antal endelige afgørelser efter retsplejelovens § 1018 a. Tallene i tabellen vedrører derfor som nævnt alene afgørelser, der er truffet af statsadvokaterne i 1. instans.

Tabellen angiver som nævnt, hvor mange sager statsadvokaterne har afgjort efter retsplejelovens § 1018 a. Sagerne er rubriceret efter startdato. De afgørelser, der er opført i kolonnen 2003, har derfor startdato i 2003 og er afgjort i 2003 eller senere.

Datagrundlaget viser, at antallet af afgjorte erstatningssager for frihedsberøvelse efter retsplejelovens § 1018 a var forholdsvis stabilt i perioden 2003-2006, hvorefter der var en stigning frem mod 2009.

I forhold til artiklen i MetroXpress, der tager udgangspunkt i perioden 2005-2009, er der tale om en stigning på ca. 30 %.

Disse tal skal imidlertid ses i lyset af, at Statsadvokaten for København og Bornholm i årene 2007-2009 har afgjort væsentligt flere erstatningssager vedrørende frihedsberøvelser end de foregående år. Fra 2006 til 2007 var der således en stigning i antallet af afgjorte sager fra 338 til 568, svarende til 68 %. Denne stigning blev fastholdt i perioden 2007 - 2009.

Tilsvarende ses, at Statsadvokaten for København og Bornholm i perioden 2003-2006 traf afgørelse i ca. en tredjedel af samtlige erstatningssager omfattet af retsplejelovens § 1018 a, mens statsadvokatens andel af erstatningssagerne steg til ca. halvdelen i 2007 - 2008. I 2009 faldt Statsadvokaten for København og Bornholms andel af erstatningssagerne til ca. 41 %.

Stigningen i antallet af afgørelser hos Statsadvokaten for København og Bornholm i perioden 2007-2009 skyldes formentlig det meget betydelige antal frihedsberøvelser, som fandt sted i tilknytning til rydningen af ungdomshuset i foråret 2007.

De øvrige regionale statsadvokater har – set under ét – afgjort færre erstatningssager vedrørende frihedsberøvelser i 2007-2008 end i 2003-2006 og flere i 2009.

Den nedgang i antallet af afgørelser, der ses hos de øvrige regionale statsadvokater i perioden 2007-2008, kan skyldes politikredsens nedgang i straffesagsproduktionen i forbindelse med politikredsreformen. Hvis man ser bort fra denne periode, var der hos de øvrige regionale statsadvokater en stigning på ca. 6 % i antallet af afgørelser fra 2006 til 2009.

4. Samlet set finder jeg således ikke, at det foreliggende datamateriale giver anledning til særlige initiativer.

Rigsadvokaten følger i øvrigt løbende udviklingen i anvendelse af langvarig varetægtsfængsling og afgiver hvert år en redegørelse herom til justitsministeren.”

Jeg kan i det hele henholde mig til Rigsadvokatens udtalelse.